

ONDUIDELIJKHEID OVER DOODSTRAF

MAAR BEIJING GAAT DISCUSSIE NIET UIT DE WEG

In China werden maandag zes mannen geëxecuteerd die schuldig waren bevonden aan de dood van minstens zesentwintig mensen en het verwonden van honderden anderen. Ze hadden sterke drank verkocht die was aangemaakt met methylalcohol. Twee andere misdadigers die betrokken waren bij de zaak kregen levenslang en negen handlangers werden veroordeeld tot celstraffen die variëren van vijf tot vijftien jaar.

(Door Jan van der Made)

BEIJING (GPD) De executies werden voltrokken in de Centraal-Chinese stad Taiyuan, hoofdplaats van de provincie Shanxi. De uitvoering van de straf valt samen met de zitting van China's parlement, het Nationale Volkscongres. Gisteren las Ren Jianxin, president van het Volks Hooggerechtshof, er het jaarlijkse rapport voor dat hij opstelt met Openbaar Aanklager Zhang Siqing. Hij gaf een overzicht van de misdaad in China van de afgelopen vijf jaar. De zaak van de methylalcohol was er een uit een lange rij van meer dan een miljoen gerechtelijke procedures die in de afgelopen vijf jaar 'de staatsveiligheid en de openbare orde ernstig in gevaar hebben gebracht'.

De conclusie van het rapport luidt dat met name economische misdrijven (waaronder de computermisdaad) enorm snel toenemen. Corruptie van staatsfunctionarissen krijgt in het rapport extra aandacht. Corruptie is een van de grootste klachten van het Chinese volk. Doordat er geen onafhankelijk controlemechanisme is op de Communistische Partij is machtsmisbruik bijna onvermijdelijk. President Jiang Zemin erkende deze klacht ('Corruptie is een virus dat de partij van binnenuit aanvreet') en begon in 1995 een felle anti-corruptiecampagne. Volgens Ren werden de afgelopen vijf jaar meer dan 150.000 mensen veroordeeld na het aannemen van steekpenningen.

Vijf van hen hadden een status van ministerieel of provinciaal niveau - oftewel vice-ministers, ministers, vice-provinciale gouverneurs en gouverneurs. Het hoogste 'slachtoffer' van de anti - corruptiecampagne was voormalig lid van het Politburo en partijsecretaris van Peking Chen Xitong, die in 1995 na miljardenfraude met onroerend goed uit al zijn functies werd ontheven. Openbaar Aanklager Zhang Siqing, verklaarde gisteren dat de zaak van Chen afgesloten is. Hem wacht nu een openbaar vonnis, waarbij de doodstraf niet moet worden uitgesloten.

VAAG

Over het aantal doodstraffen werd, zoals gebruikelijk, erg vaag gedaan. Volgens Ren Jianxin werden er in de afgelopen vijf jaar in totaal 2,74 miljoen mensen veroordeeld voor straffen variërend van vijf jaar cel tot de doodstraf. De doodstraf is een normaal instrument binnen het Chinese justitiële apparaat. Amnesty International houdt lijsten bij van in de Chinese pers gepubliceerde doodstraffen en dat cijfer klom afgelopen jaar op tot boven de 3000. Volgens de organisatie ligt het werkelijke aantal echter beduidend hoger. Hoewel sommige executies worden gemeld in de Chinese pers worden er geen statistieken gepubliceerd door de Chinese autoriteiten - die worden behandeld als 'staatsgeheimen'. Vast staat dat het aantal doodstraffen dat in China wordt uitgevoerd hoger is dan dat van alle landen ter wereld bij elkaar.

Minister Sorgdrager van justitie stelde de kwestie-doodstraffen deze week tijdens haar bezoek aan China ter sprake bij haar Chinese gastheren, onder meer premier Li Peng, minister van Justitie Xiao Yang en vertegenwoordigers van het Openbaar Ministerie. "We moeten die discussie over de doodstraf wel doorvoeren. Ik heb het onderwerp zelf aangekaart bij de Chinezen", aldus de bewindsvrouw die ook geen concrete statistieken inzake het aantal executies onder ogen kreeg. Sorgdrager ziet niettemin een positieve ontwikkeling in China: ze had de indruk dat Peking 'zelf ook vond dat het aantal doodstraffen teruggebracht moet worden'. Ook hadden haar Chinese gastheren

gezegd dat het aantal overtredingen waarop de doodstraf staat verminderd is. Sorgdrager merkte verder op dat in veel gevallen 'de doodstraf wel wordt geëist, maar vervolgens wordt omgezet in levenslang'.

© Jan van der Made